

NUMELE AUTORULUI: Viviana Anghel (absolventă de Sociologie și Științe Politice, doctorandă în Științe Politice în cadrul S.N.S.P.A., asistent univ.asociat în cadrul SNSPA, coordonare seminarii pentru disciplinele: Sociologie politică, Control Social și Devianță, Tranziție și dezvoltare etc.). Aria de specializare academică: implicațiile constituționalității asupra eficienței instituționale, constituționalism și democrație, analiză normativă.

TITLUL ARTICOLULUI: Raționalitatea cooperării în analiza eficienței instituționale

SCURTĂ PREZENTARE A CONTRIBUȚIEI:

Faptul că se consideră instituțiile ca având un impact puternic asupra indivizilor reiese din numeroasele analize asupra schemelor pentru separarea și supervizarea puterilor în stat, drepturilor și obligațiilor cetățenilor, doctrinelor legal acceptate. De altfel, o problemă centrală în științele sociale se referă la probabilitatea de supraviețuire a unor instituții în termenii eficienței acestora¹. Desigur, vom întreba cine are dreptul să evalueze eficiența instituțiilor. Deoarece sunt afectați în diferite moduri și pentru că fac investiții de resurse în instituții, trebuie ca membrii lor participanți să evalueze cât de potrivit sunt controlate interesele lor. Atunci când actorii raționali și liberi se regăsesc în situația de a face o alegere, vor agree regulile care asigură un echilibru de cooperare instituțională. Indivizii raționali și liberi nu pot face decât o alegere Pareto optimal sau superior, deoarece ei știu că vor fi direct afectați la nivelele inferioare nivelului de alegere colectivă primară, sau ceea ce voi eticheta aici drept alegere constituțională. Măsura în care schema alegerii raționale este integrată în aranjamentul constituțional al unei instituții devine punctul de plecare în analiza eficienței instituționale. Pentru această lucrare, voi utiliza repere teoretice subsumate ariei filosofiei contractualiste și constitutional economics și voi arăta prin referire la o serie de studii de caz că interacțiunea rațională și voluntară pentru crearea unei instituții², consimțământul indivizilor sunt importante în sensul că implică justificarea instituției, deci a unui mod specific de organizare și desfășurare a interacțiunilor dintre participanți. Voi argumenta că momentele constituționale, în care indivizii raționali trec de la strategiile individuale la instituționalizarea cooperării, sunt esențiale. În plus, contribuția propune o grilă prin care se poate estima eficiența unui sistem instituțional din perspectiva cooperării raționale dintre indivizii participanți la instituții.

---

¹ Exclud instituțiile a căror schemă de organizare a intereselor este creată sau menținută autoritar ori artificial, cum este cazul unor instituții specifice socialismului. De pildă, formal, autoritatea de planificare socialistă centralizată trebuia să stabilească un echilibru rațional al prețurilor fie o dată pentru totdeauna, fie prin ajustări periodice. Date fiind veniturile și necesitățile diferite ale oamenilor, misiunea instituției era, în realitate, imposibilă.

² În această lucrare utilizez termenul de institutie în accepțiunea institutionalistă. Dacă politica apare de fiecare dată când luarea unei decizii necesită sprijinul și cooperarea unor actori și institutiile sunt locus de intermediere, interacțiune și reprezentare a preferințelor, atunci, acestea din urmă au calitate politică.